

DET POSTOMDELTE

FAGBLAD FOR FORENINGEN AF DANSKE SCENEINSTRUKTØRER

Nr. 56 - oktober 2011

Udgiver:
Danske Sceneinstruktører
Nørre Voldgade 12 2.th.
1358 København K
Tlf. 33 33 08 88
www.stagedirectors.dk
email: info@stagedirectors.dk

Deadline næste nummer:
21. november 2011

Redaktion:
Inger Birkestrøm Juul
Isabelle Reynaud
Steen Madsen

Layout:
Jakob Brandt- Pedersen

Forside :
Det Kongelige Teater: "Den Gerrige"
Instruktion: Thomas Bendixen
Foto: Natasha Thicara Rydvald
På fotoet: Özlem Saglanmak

Bagside:
Skab sensation?
Foto: Steen Madsen

Odense Teater: "Som man behager" - Instruktion: Jens August Wille - Foto: Claes Bech-Poulsen

Mens dette skrives er valgkampen netop skudt i gang og når det postomdelte lander i brevkassen har vi alle fået en ny regering og, hvem ved, en ny kulturminister.

Det er snart 10 år siden Anders Fogh Rasmussen trådte til og udnævnte Brian Mikkelsen til kulturminister. 10 år er lang tid, så måske et tilbageblik kan være på sin plads. For hvad er der egentlig sket med kulturen og scenekunsten i den forløbne tid?

Brian Mikkelsens første store gerning var at følge statsministerens opgør med fedtilaget og smagsdommeriet; resultatet var 15% nedskæring og efter en kort overgang etableringen af nye råd og udvalg, men stort set uændrede arbejdsopgaver og beføjelser.

Scenekunsten havde tilsyneladende ikke ministerens opmærksomhed, den eneste gang vores fag optrådte på en fremtrædende plads, var da ministeren udsendte Kulturkanonen i 2006, her blev der plads til en halv snes ældre

værker; men der blev indgået medie og filmforlig, en række museer fik gratis adgang og sporten havde det godt.

Scenekunsten fastholdt både det høje niveau og det sædvanlige publikum, men led under at den understøttende lovgivning var et stort kludetæppe, der i den grad trængte til et eftersyn. Da ministeren nu ikke fik sat gang i tingene, begyndte branchen at røre på sig. Først kom Peter Spies' "kommentar til teaterkrisen", herefter fulgte Tom Ahlberg og Bjørn Lense Møllers teaterkommision. Der blev sagt kloge ord, men resultatet var desværre ikke en ny scenekunstlov, men igen en justering af kludetæppet. Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab blev til Københavns Teater, uden hverken forståelse eller speciel stor opbakning fra branchen.

Senere fulgte så nye ministre: Carina Christensen og Per Stig Møller og med dem flere nedsatte udvalg: Lars Seeberg udvalget

barslede med "Veje til udvikling" i 2010. Lars Liebst blev senere samme år formand for et udvalg der skulle se nærmere på kunststøtten. Det foreløbige resultat for scenekunsten er at Københavns Teater har fået nyt navn (!) og der er blevet præsenteret hensigtserklæringer om åbne scener og bestyrelses sammensætninger. Og så blev det valg og alting er på hold – igen.

Foreningen for Danske Sceneinstruktører har gang på gang henvendt sig til ministeren og tilbudt at deltage i arbejdet for at sikre en fornuftig lovgivning for scenekunsten og fortløbende diskussion om områdets udvikling og konkret tiltag til at udføre visionerne. Dette tilbud vil vi meget gerne gentage til den nye kulturminister, rød eller blå. Det er os der er kunsten og kender faget. Os der har visionerne og erfaringerne til at sikre at scenekunsten bliver endnu mere mangfoldig og vedkommende i sin samtid. ●

VANDRING OG VISUALS

TORVET VED AARHUS TEATER

Ankomsten til AARHUS FESTUGE torsdag formiddag, bød allerede på torvet foran Aarhus Teater på stemningsfulde boder og sammentømrede trætrinstårne, til at slå sig ned på - og skue ud over menneskene der gik til og fra. – De skønner syersker fra Aarhus Teaters Skræddersal var ude i pausen og nød deres frokost på festbænkene – indsnusende blandingen af pandekagebagning fra nærmeste bod og momenter af solskin. - En lattermild underholdning indfandt sig over henholdsvis dialektale efterligninger af fynsk, samt en ihærdig hveps, der kravlede på serveringens søde dressing og fik damerne i løb.

På KVINDEMUSEET bekræftes, at der finder en event sted kl.16 i Mathilde Fibigers Have, hvor instruktør ISABELLE REYNAUDs projekt: HØR MINE FORBLØFFENDE FOTOGRAFIER finder sted.

– Vis-à-vis ligger CASA (lokal forkortelse f

cafeen Casablanca) der frister med frokostfjerkræ og en ulæst avis.

MOESGÅRD: VIKINGERNE

Højt prioriteret er efterfølgende udstillingen: VIKINGERNE på Moesgård Museum lidt udenfor Århus, som har været omtalt i Weekend Avisen i april. – Den er skabt af museumsinspektør PAULINE ANSINGH i samarbejde med teaterinstruktør VIBEKE WREDE og scenograf KIM WITZEL. – Denne udstilling er ikke en del af festugen, men en fejring af museets 150-års jubilæum – og tiltrækker både på sit emne og i særdeleshed: den kollegiale medvirken.

Resultatet er mageløst: sanseligt, hjemmelighedsfuldt, klogt dramatiseret og visuelt pirrende og oplysende. - I første rum sover kvinder og mænd under tæpper og skind; i halvmørket exponeres hud, hår, tatover-

inger, små minifilm vises på kropsdele og nærmer man sig skikkelserne, høres åndedrag og steder let snorken! – På en lille glasplade kan man lægge en medbragt genstand fra forhuset - f.eks. et potteskår - og dronning TOVE's historie foldes ud af en skuespillers stemme. – Fra rum til rum åbnes for nye oplevelser, en vandring i tiden og stederne. - Jordfarver og struktur iblandet transparente vitriner, en hule med blomster og skind, et ildsted, tunge smykker i glas-sarkofager nedsat i sand, hvor menneske fødder har sat tydelige fodspor. – Vikingernes rejser fortælleres/visualiseres/eksponeres i sidefløje, hvor mellemøsten og Rusland og britiske områder defineres. – Musik ligger nænsomt i områder med 3dimensionale film fra kreerede locations, og bekræfter AROS' beboere (tidligt navn for AARHUS) har rejst i hele verden og hjembragt smykker og genstande, som er indgået i Danernes liv.

Det er helt umuligt at løsrive sig og samtidig helt nødvendigt, så selve Festugen igen kommer i fokus.

På CASA – et kort møde med en Byplanlægger/arkitekt i Aarhus, som arbejder på at finde locations for FANTASMA – og som fortæller nyt om byens bevægelser og planer.

MATHILDE FIBIGERS HAVE: HØR MINE FORBLØFFENDE FOTOGRAFIER

KIRSTEN sidder på bænken for FORBLØFFENDE FOTOGRAFIER – og instruktøren Isabelle er der også, plus publikummer. Foran bænken et smukt tæppe og et fint lille bord, der markerer scenen. - KIRSTEN – en dame på 70 år indbyder venligt til at man sætter sig tæt ved siden af hende – og så begynder hun at fortælle om sin familie og væsentlige begivenheder, med et fotoalbum – hendes eget private, hvor fotografier af særlig vægt er udvalgt

og sat op – angiver dramaturgien i historien. – Kirstens stemme er klar og behagelig, ordene velvalgte, indholdet velafvejet og samtidigt fængslende, og der gives på 20-30 minutter en klar bevægelse fra før fortid til dette NU på meget sober vis. – Dramæet er underliggende, fordi det tegner en fornem bevægelse fra det mest beskedne udsted og dets mennesker, til en smukt udfoldet person, der ved hjælp af egen stræben, dygtighed, et godt hoved indeni – og til foræring også udenpå, har opnået et livslangt ægteskab og gedigne efterkommere og en ypperlig uddannelse med deraf følgende ledende stilling igennem mange år. – I dette NU er Kirsten i gang med flere frivillige projekter, som hun faktisk altid har været det. – En smilende fighter der med styrke og venlighed inviterer publikum ind i en fortælling, med foto bogen som guideline, om sit liv. Hendes afslutning munder ud i, at havde hendes bedstefar ikke

giftet sig med sin husbestyrerinde, var Kirstens far ikke født – og at da han på et tidspunkt kørte galt på sin motorcykel og måtte stoppe med at være mekaniker, for efterfølgende at blive selvstændig forretningsdrivende, så havde Kirstens far og mor ikke mødtes og Kirsten havde ikke været Kirsten! – Således afsluttedes beretningen o god overensstemmelse med Festugens tema: SKØNNE FEJL OG ANDRE LYKKETRÆF! - Efterfølgende kommenteres forskellige passager og begge parter takker for nærværet.

Isabelles og min dialog om det oplevede afbrydes brat, da en opringning beretter om en deltager der er ankommet beruset til sin bænke, og ikke på sober vis kan gennemføre fortællingen. – Isabelle må haste videre for at redde situationen!

BYENS RUM

Vejrliget viser sig fra sin venligste side og der er nu ved 17-tiden godt pakket med mennesker alle steder, alle i ægte Festugehumør. – På LILLETORV vanker der festugeprogrammer til en 20ver plus mulepose! - Ved MUSIKHUSET er som sidste år et oppustet

mega teltarrangement posteret. – På røde, afrundede og cirkelformede bænke hersker dialoger og møder a la divan og lejrbråls stemning; stemmerne og kropsholdningen er fortrolig. – To ungersvende af hvert sit eksotiske udseende udveksler visse trængsler på smukt Aarhusiansk – og tillader den nyfigne at fotografere deres samtale. – Tættere på Musikhuset, ved det tørlagte vandspejl, betragter en lille unge nysgerrigt en barneskulptur der kunne mistænkes for at ville overtage en posteret klapvogn. – Overfor BYPARKEN nær Rådhuset er børnenes domæne, med besøg af Ramasjangkådisser og DR-optagelser. – På tilbageturen ses mennesker uvirkeligt vandre i himlens modlys i AROS regnbueskulptur. – Der er tummel på strøget – og en afrikansk bod eksponerer sine varer på en træet sælger. KLOSTERTORV, Fairbar er denne uge AARHUS ON THE BEACH - udlagt som strandbred med rød hvide strandtelte plus flag, strand bar og overdækket scene. – Og når man kigger ind i sceneriet, stikker folks fødder ud og bevæger sig i takt til musikken...

PUSTERVIG TORV

- Da byvandringen når til PUSTERVIG TORV hvor ROGER AND OVER lukker mærkbar, fysisk intens musik ud til et totalt pakket telt med tæt fadbamse servering og dansende bartendere: to smækre romakvinder med sølvsmykker og hofteørklæder - og bartendermanden med cowboyhat, som danser med, iført en sammenkogt ret i plastikemballage, så er overgivelsen nået for denne vandrer: THIS IS THE FESTUGE !!! - To modne kvinder med platinblondt/hvidt hår og rosa læber danser rock på 1x1 meter, medens de tilkaster de omkringstående mænd smægtende øjne. - De attråede griber hårdt om velvoksne fadøl og alternerer mellem disse og nogle reagensglas med ukendt indhold, som slynges ned med stor alvor. - Vi mænd skåler i grupperinger og holder godt øje med dansende kvindfolk oa der snor sig. – To knøse, med samt veninder, udfordrer hinanden i attituder med bæl øjne, tungen ud af halsen og pik præsentation i form af over dimensionerede plastikkøller der gnides hidsigt på under høj latter! – Lidt udenfor teltet står et par, voksne, velklædte – lidt ude af normal rute med nypolerede fortinnede blikke. - Hans frisure

er køntret noget, men han er til støtte for sin kvinde, som vækler voldsomt på høje høele, mere end brostenene kræver. - Mændende med reagensglas og fadbamse tilkaster kvindens ben amerkendende blikke - og hun fniser lidt skjult så "støtten" ikke bemærker det. At gå videre vil uvægerlig føre til redundans - og summen af denne referents intense dag kan givet ikke yde hele festugens tema refærdighed. Det som er ganske vist – er – at det er mageløst herligt at vandre rundt mellem byens forskellige "øer" – og at folk på naturlig vis både er i hinandens revir med stor nysgerighed og nydelse, alternativt fordyber sig i deres egen yndlings location. – Det fremherskende alt i alt er, at kvalitet og folkelighed er i skøn samdrægtighed og at det er muligt at nyde uendelig meget som en foræring fra byen.

Inger Birkestrøm Juul/FDS, 2.september 2011

TEATRET GRUPPE 38

stort teater i lille format

EN PRÆSENTATION

Ikke mindre end to jubilæer fejres i denne sæson hos Teatret Gruppe 38; Teatrets leder Bodil Alling har 30-års jubilæum på teatret – og teatret selv har 40-års jubilæum.

En flok entusiastiske pædagoger startede i 1972 et kollektivt ledet gruppeteater – og i dag står Teatret Gruppe 38 som et fuldbæret teater, der spiller forestillinger for alle aldre på egen scene i Mejlgade i Århus, samt på turne i hele Danmark – og en stor del af resten af verden.

Teatret Gruppe 38 er et lykkeligt teater i en gulkalket bygning på tre etager, der ligger smukt i en gård i Århus centrum. Bodil Alling selv fremstår lys og levende med tilbud om mokka i et lokale i den flotte kontoretage.

I 1981 blev hun ansat i kollektivet ved en audition. Da Århus kommune, som er teatrets

faste tilskudsgiver, i slutfirserne krævede, at teatret skulle overgå fra kollektiv til fast ledelse blev Bodil Alling udpeget som teaterleder og enstemmigt valgt af de øvrige ansatte. Siden da har hun fungeret som både teaterleder og skuespiller.

Bodil Alling kort fortalt

Bodil Allings faglige historie starter på Kerteminde Husflidshøjskole, en hæderkronet skole, hvor Bodil ville uddanne sig til lærer i forskellige kunsthåndværkerfag. Men en entusiastisk drama/teaterlærer fik Bodil på andre tanker, og efter uddannelsen i Kerteminde gav han hende et venligt skub i en anden retning, og hun konverterede til Herning Højskoles dramalederuddannelse – og resten er teater.

I 1980 startede Bodil Alling sammen med tre andre Teatergruppen Lattergalen, og uden

en krone på lommen, men med en kæmpe portion idealisme, producerede teatret i halvandet år turnerende forestillinger for børn. For at få mere erfaring søgte alle fire job i mere etablerede teatre, og i 1981 valgte Teatret Gruppe 38 at ansætte Bodil.

Paradigmeskifte

Som de fleste gruppeteatre i firserne spillede Teatret Gruppe 38 forestillinger med et pædagogisk udgangspunkt. Med stor respekt for børns vilkår udvikledes et særligt teater i børnehøjde.

I 85/86 tog Teatret Gruppe 38 et drastisk skridt i en mere kompleks retning. Det var ikke længere pædagogikken, der stod i forreste række. Teatret udviklede en ny scenekunstform, som avanceret bevæger sig på forskellige niveauer, så forestillingerne ganske vist stadig produceres for børn, men

ofte spiller for børn om formiddagen og for voksne om aftenen.

Det var noget af en satsning og udfordring for Teatret Gruppe 38. De første sæsoner, hvor teatret præsenterede sine nye forestillinger på den årlige børneteaterfestival, var begejstringen stor hos landets opkøbere. De fleste elskede de særegne forestillinger – men de troede ikke, det var for børn. Holdningen var, at det var for svært for børnene at forstå, for det var ikke forestillinger med en ligefrem, socialrealistisk handling. Så det var med is i maven og bekymring for bundlinjen, at teatret insisterede på sine forestillinger.

Ved at invitere børn og lærere og forældre ind i teatret og snakke med dem efter hver forestilling, blev det efterhånden klart for de voksne, at det handlede om at finde en anden måde at snakke om teater på,

og at børnene var mindst lige så optagede af forestillingerne som de voksne. Og sikke en lykkelig opdagelse. At lærere, forældre, voksne og børn var lige. De delte oplevelsen.

Et løst sammentømret fast hold

Den faste stab på Teatret Gruppe 38 er ganske lille: tre administratorer (en producent, en PR manager og en sekretær), en tekniker, en musiker/komponist, en skuespiller, en halvtids pedel og en værkstedsarbejder. Men omkring teatret er der en større gruppe løst ansatte. Og det er stort set Tordenskjolds soldater. Man genkender instruktør – og scenografnavne på forestillingslisterne. Det er ofte de samme kræfter, der kommer igen og igen.

Teatret har sammen med en lille skare (f.eks. Catherine Poher, Hans Rønne, Claus Mandøe) udviklet et teatersprog og en arbejdsform, som der forskes videre i fra forestilling til forestilling.

Billedkunstneren og scenografen Claus Helbo har været tilknyttet teatret i 25 år og har sat sit umiskendelige præg på teatrets plakater, brochurer, logo osv. Men der bliver også hentet andre kræfter ind, hver gang teatret skal lave ny forestilling. Kunstnere, som arbejder helt anderledes, og som er med til at skubbe teatret i nye retninger, så man ikke reproducerer sig selv:

”Det er vigtigt for os at have mod til at ansætte folk, som er dygtigere end os selv”, siger Bodil og fortsætter: ”Vi begynder forberedelserne til en ny opsætning halvandet til to år før prøvestart. Med workshop, research og diskussioner om, hvad, hvorfor og hvordan. Der er altid et tæt samarbejde mellem alle involverede. Alt foregår parallelt, hvilket giver en tydelig afsmitning på det færdige resultat – valgene følges ad, og alle føler ejerskab for forestillingen. Som mange andre mindre teatre har

vi arbejdet med devising i mange år, før det blev en etableret term. Vi har økonomi og tid til én nyopsætning om året, og vores forestillinger er på repertoire i mange år, så det er afgørende, at resultatet er bæredygtigt. Til gengæld kan vi justere og udvikle en forestilling hele tiden, så vi aldrig bliver trætte af at spille den."

On tour

En stor og væsentlig del af Teatret Gruppe 38's turnéliv foregår i udlandet. Det begyndte for en 15-16 år siden, hvor der blev en større efterspørgsel efter de særegne forestillinger fra det lille teater. Og salget er steget støt over årene.

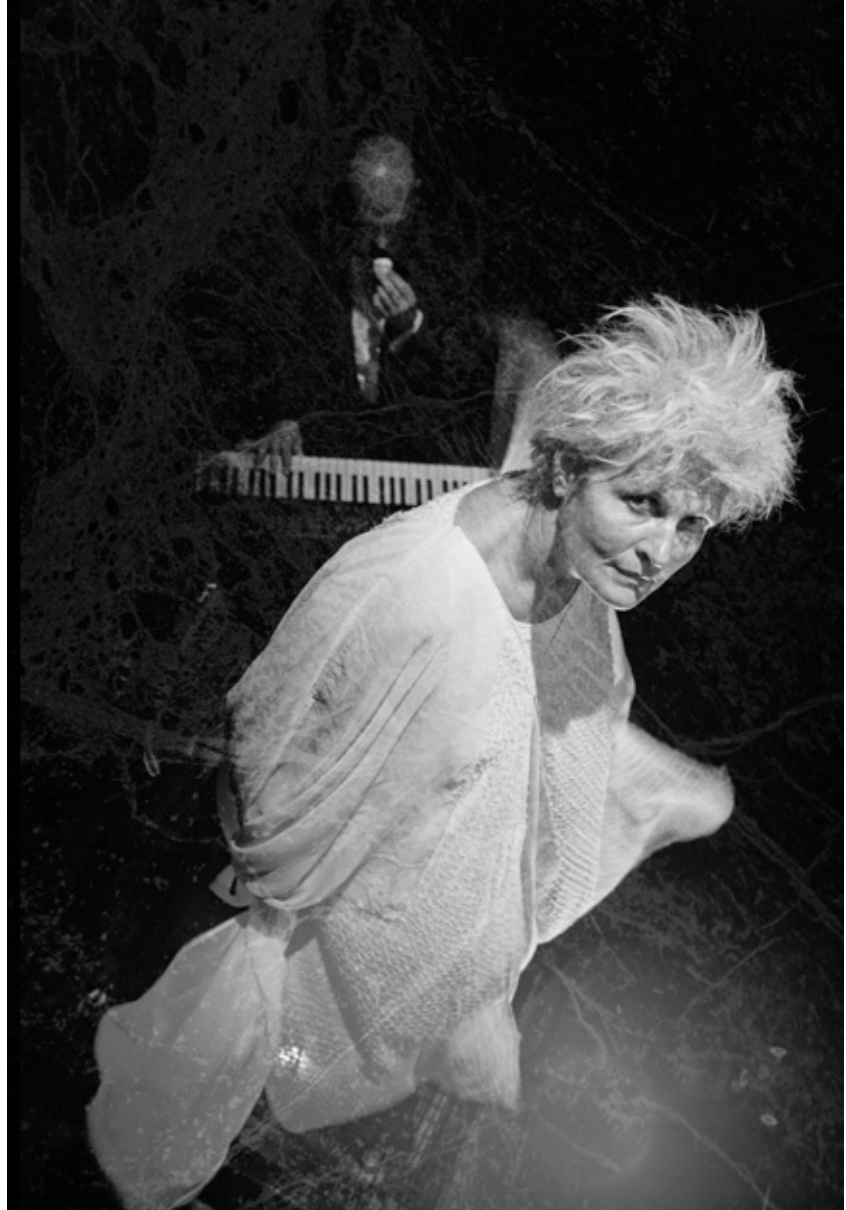
Det var en stor beslutning at satse så voldsomt på rejser uden for landets grænser. Det koster både arbejdsmæssigt og på den private front. Det er et knokkelarbejde at oversætte forestillingerne, så finurligheder i sproget bliver bevaret; det er hundesvært at spille på et andet sprog – både rytme og tone forandres; det er anstrengende at flyve til den anden ende af verden og arbejde med jetlag og tænke på et andet sprog, det kræver meget

Gruppe 38: 'Hans og Grethe'

Instruktion: Hans Rønne

Foto: Morten Faueryby

På foto: Bodil Alling og Søren Søndberg

forstående familier hjemme i Danmark – ”og så er det helt vidunderligt!”, siger Bodil Alling. Udbyttet er indiskutabelt – rejserne befordrer et andet øre og et andet syn.

Fremtiden i Mejlgade

En af teatrets mange visioner er at nå et bredere publikum i Århus.

”Vi havde kontakt med en 104-årig dame under vores sidste nye forestilling. Vi skulle lave et lille brudstykke af en film med hende. Hun har en meget stor familie – 100 børn, børnebørn, oldebørn, tipoldebørn og svigerbørn. De blev naturligvis alle inviteret til premiere på forestillingen, men de takkede alle pænt nej i første omgang. De gik ikke sådan i teatret. Det var ikke noget for dem, det var for de fine”, fortæller Bodil Alling.

Det lykkedes dog at overbevise dem om, at det her ikke var rigtigt teater, så de kunne godt vove sig ind. Og tænk, så kom der syv inkl. tipoldemor på 104! De var meget bevægede og sagde: ”vi vidste ikke, at det var teater”. Det var uforglemmeligt for teatret, som arbejder intenst på at få publikum ind,

som endnu ikke ved, at det er noget for dem. Dette arbejde foregår på mange fronter – bl.a. ved et større fokus på at opnå synlighed omkring teatret, og ved at invitere internationale gæstespil til scenen i Mejlgade, ud over teatrets egne forestillinger.

DANISH+ og ILT - det internationale udsyn

Et andet fokusområde for teatret, er at øge antallet af internationale turneer – og at vise verden, at dansk børne- og ungeteater, kan noget helt særligt. I 2008 arrangerede teatret derfor for første gang teaterbiennalen DANISH+. Her blev teateropkøbere og andre interessenter inviteret til Danmark for at se danske forestillinger udvalgt efter kun ét kriterium – kvalitet! Fra den 6.-9. maj 2012 afholdes biennalen, der har haft gæster fra store dele af verden, nu for tredje gang. Formålet er, at de danske teatre, som viser forestillinger under biennalen, får endnu bedre chancer for at nå ud over landets grænser. Det har da også vist sig, at biennalen giver direkte resultater i forhold til salg af danske forestillinger.

ILT (Internationalt Levende Teater) er et andet tilbagevendende projekt, hvor Teatret Gruppe 38 i samarbejde med Århus Teater, Svalegangen og Kulturhus Århus inviterer internationale teaterkompagnier til Danmark, for at præsentere det danske publikum for forestillinger, de normalt ikke ville få chancen for at se.

*Inger Birkestrøm Juul FDS, Bodil Alling
Teaterleder GRUPPE 38 og Brian P. Ømbøl PR
GRUPPE 38, Aarhus 6.sep.-11*

B U K S E K N A P P E N

Publikum bliver inviteret ind i teatersalen af alle i forhallen. Inde i salen står en gøgler højt på en sceneopbygning - og hidkælder folk med alskens forlokkelser og beskrivelser. - Underliggende er karruselmusik. På scenegulvet er derudover en kvinde og to mænd. Visuelt/scenografisk er scenen en kukkaseopbygning med sort inddækning. En ret stor, skrån scene udgør mange muligheder for oppe/nede, forsvinde ned i lemme og spille på højdeforskelle og forsvindingsnumre ved skrånscenens bagside. De medvirkendes kostumer er sammensat tidløse og understreger stemningen.

Historien fortæller om drengen Niels, som kommer fra Petersborg slot med det smukke kobbortag og hans forældre, som spørger ham om alt muligt de vil give ham og ønsker for ham. - Niels er den lykkelige indehaver af en ged, der giver mælk og uld og som

han er rigtig glad for. - Pigen Ingeborg er sød og tiltækker sig hans opmærksomhed; hun har ingen familie og er helt alene i verden. Niels' far dør og begravnes af en graver der kvæmer sine replikker på klingende fynsk, - og efterfølgende scenerier viser Petersborg går i forfald. En håndværkerscene præciserer i en herlig blanding af nutid med shakespearske inspirationer, hvor dybt og fatalt hullerne er i taget og hvilken afstand rigtige håndværkere tager fra den slags lapninger ! Niels forlader moderen og Ingeborg for på ski at begive sig meget højt op nordpå og erhverve en hel hjord af geder for de sidste penge han har. - På tilbagevejen sker tragedien: dårligt vejr og sne begraver hele gede flokken, af hvilke der endegyldigt kun stikker horn og kløve op. Der gøres tiltag for at få ham til at vende tilbage, efter vidner har set ham optræde som dansende dværg i "VANSKABNINGENES PARADIS". - Efter nogle opbyggelige udsagn,

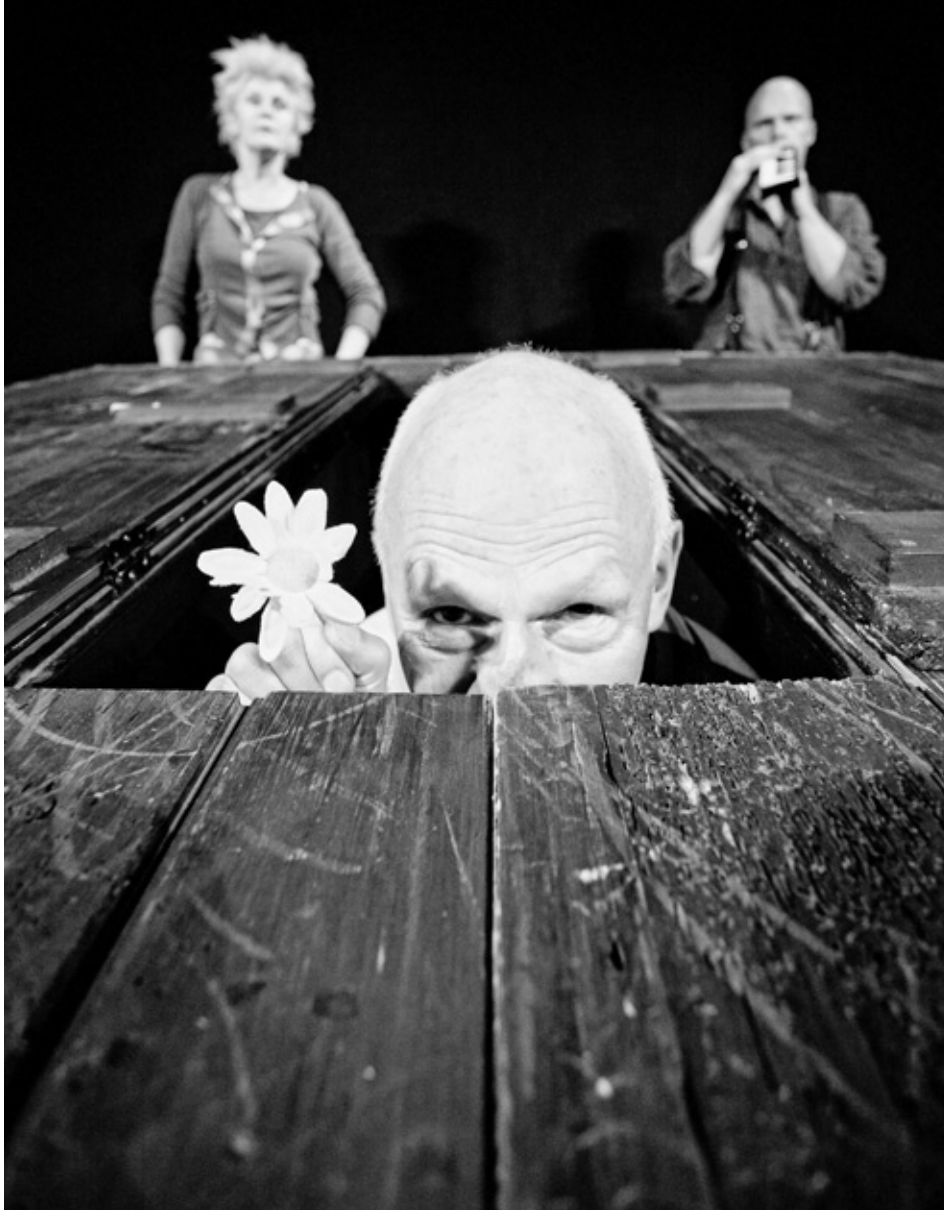
får Niels rejst sig op i sin fulde højde og da han bliver gjort opmærksom på, det eneste af værdi - en metal bukseknop han har tilbage - er præget med Petersborg slot, finder han kræfter og mod til at vende tilbage til udgangspunktet - med nye erkendelser - og til Ingeborg.

Scenisk narration og måden at bruge scenerum på, de skiftende figurer for alle medspillere, musikerens performance og lyd- og musikkommentarer, parret med de medvirkende selv fokuserer de fire lamper på scenen - formuleres i et poetisk sprog som på samme tid præcisere dramaets teatrale skønhed og på ejendommelig vis matcher det eventyrlige med det ligefremt forståelige i den underliggende overvejelse om anstændighed. - En tilbagevendende reprimande om "at spare på lyset" vekselvirker med: "Gøgl og hokus pokus. Livet ude af fokus" !....

Gruppe 38: "Bukseknappen"
Instruktion: Hans Rønne
Foto: Morten Fauery
På foto: Bodil Alling og Søren Sønderberg

Medvirkende: Bodil Alling, Claus Mandøe,
Peter Seligmann, Søren Sønderberg + musik.
Instruktør: Hans Rønne, Scenografi: Gitte
Baastrup. Forestillingen er et samarbejde mel-
lem teater2tusind og Teater Gruppe 38.

Set af: Inger Birkestrøm Juul/FDS,
Aarhus d.6.september -11

FRA INGENTING TIL ALTING

- et essay om tilblivelsen af forestillingen "Jeg har alt"

Jeg var i Sverige på sommerferie med min 75-årige far. Han havde høreprøblemer. Eller rettere: jeg havde problemer med hans dårlige hørelse. Han og jeg har altid diskuteret meget livligt – alt, hvad der optog os blev endevendt. Og derfor irriterede det mig, at han hørte dårligt, for det gjorde det besværligt at snakke ivrigt sammen. Jeg foreslog, at han fik et diskret høreapparat, men det nægtede han pure – han ville nemlig ældes med ynde! Derfor skrev jeg et digt til ham:

*Jeg har en særlig opfinderfar
Han opfinder ting, som han ikke har
Min mor og piben, en stormhat og mig
Er nogen af de ting, han har opfundet sig.*

*Han opfandt krudtet med sådan et brag
At piben knak og hatten fløj af
Og selv når jeg råber, kan han ikke høre
At han faktisk blev døv på det ene øre*

*Og råber jeg til ham, hvad jeg ikke bør
Jamen, så opfind dig dog et hørerør
Da tramper han ud med stormhat og støvler
For han gider ikke høre på folk, der vrøvler.*

Og så var processen sådan set i gang. Jeg syntes, det var sjovt at skrive til ham, så jeg brugte timer hver dag den sommer i Sverige på at skrive vers, som viste sig at have at gøre med min barndom på landet sammen med ham. Undervejs opdagede jeg, at mange af versene begyndte med "Jeg har..." og at jeg faktisk har alt. Kunne det her måske blive til en bog?

Jeg bad scenograf og billedkunstner Claus Helbo om at lave illustrationer til teksterne – dog sådan, at illustrationerne fortalte en anden historie end den, versene fortalte. Nu var jeg så glad for materialet at jeg ville prøve at lave en forestilling med levende billeder,

der ikke illustrerede forestillingen, men udvidede historierne i versene. Men hvad for en historie?

Så døde min far. Meget pludseligt og chokerende. Så var det meget indlysende igen – naturligvis kom forestillingen til at handle om at miste. Om altings forgængelighed. Om accepten af, at det, man elsker, må man uvægerligt miste. Og egentlig kunne det have været ligeså indlysende den modsatte vej – for at lave en forestilling om at miste, var det et rigtig godt udgangspunkt at have alt. Først kom der så et nyt vers med i bogen – på én af de sidste sider dør min elskede kat på et splitsekund. Og herfra er det ligeså vanskeligt at beskrive processen, som at være i processen.

Alt foregik på én gang. Vi filmede hunde, gæs, geder, en oldgammel dame og alt

muligt andet. Vi havde en ide om, hvad de film skulle vise, men gudskelov opførte ingen dyr eller mennesker sig sådan, som vi foresillede os. Så jeg måtte hele tiden improvisere over filmklip og digte nye historier og finde nye vinkler og det var frustrerende og helt vidunderligt.

Jeg husker ikke rækkefølgerne, men langsomt dukkede en skabelsesberetning frem. Og den opmærksomme seer vil ane, at til trods for lethed og den tilsyneladende tilfældighed og hverdagstone i forestillingen, så er alt bygget op om chokket. Livets vidunderlige lethed afløst af sorgen over, at det ikke kan fastholdes.

Starten er skabelsen - i børnehøjde:

I begyndelsen skabte Gud himmelen og jorden – jeg kører på én rulleskøjte på jorden og taler til min musvit i himmelen – lyset går

op – og så: "Jeg har en far. Altings opfinder! Han opfinder alt, hvad han kan komme i tanke om, og hans store hænder holder varsomt om bittesmå mærkværdigheder, der kan blive til flaksende fugle, som kan flyve lige fra den ene ende til den anden – eller en kikkert af pap, der kan se dobbelt. Eller en omvendt paraply, hvor regnen bliver liggende, så man kan sejle med røde blade, der lige er faldet af træerne. Og et hjul. Han opfandt hjulet. Et smukt, rundt hjul, der nåede sammen i begge ender. Og det løb frit – ned gennem haven, ud gennem havelågen og lige ned til søen, hvor det stoppede så brat, at far røg ud over kanten og lige ned i skødet på en blomstret sommerkjole med læg – Både fortil og bag og lynlås i siden.

Og dér, midt i april og evig fryd over hjulets fortræffeligheder opfandt han ... moren. Og med fyrværkeri og blomsterregn opfandt de

to... barnet. Det største af altings opfindelse, for nu kan alting begynde forfra..."

Man kan selv bestemme, om det er min far eller vor far, som opfinder/skaber verden. Alle mine forestillinger forholder sig til Gud – også denne. Da jeg skrev versene, kogte jeg en lang tekst ind til en meget lille og tæt tekst med en finurlighed i enden. Nu skulle jeg starte med det omvendte: skrive en tekst omkring versene, så de fik en eller flere betydninger mere end i udgangspunktet. Og skabe en dramaturgi, så forestillingen ikke blev en fortælling men et dramatisk forløb.

Gåsen, som ikke bryder sig om julen blev til en fortælling om at overvinde sin dødsangst. Hunden, som er gammel og har alt for meget skind, bliver til en historie om, at indeni den gamle hund bor nøjagtig den samme, som da hunden var ung – bare med nogle fysiske

begrænsninger. Tante Viola, som er gammel som Metuscilem handler om at forlige sig med, at man aldrig ved, hvor lang tid, der er tilbage. Onkel Zimmermann, som bliver ved med at vokse og vokse, kommer til at handle om, at selvom man ikke tror på, at man kommer i himlen, så kan man bare selv se....

Og så min elskede kat, som jeg tydeligt viser, er det bedste, jeg ved – han dør på anden-sidste side.

Vi havde en lang diskussion undervejs – kan vi lade døden indtræffe så sent? Alt er fordragelighed og samvær og spruttende glæde over livet og over at have alt, hvad man kan ønske sig – og så kommer døden. Hvis det nu var min far, der skulle dø, så mener jeg ikke, man kunne lade det ske så tæt på forestillingens slutning. Det er en forestilling, der produceres for børn, så hvis det var min far, som ikke på nogen måde kan erstattes, som pludselig for evigt var borte, så skulle hele forestillingen tage udgangspunkt i dét – at begribe og finde vej i den dybeste sorg. Men ved at lade det være min elskede kat og især ved langsomt at gøre det

begribeligt, at jeg faktisk hele tiden har vidst, at katten er død, så kan jeg fortælle noget andet om døden. Jeg har en film med min kat – og da den er det bedste, ja, så gemmer vi naturligvis det bedste til sidst.

Så indførte vi mus i forestillingen. De eksisterer ikke i bogen. Men jeg fortæller om dengang, det vrimlede med mus i hele biografen, og hvordan de åd rub og stub. Selv Søren's lange, elskede Beatleshår åd de. (En anden historie om at miste). Men katten åd musene; så kom vi af med dem. Så ser publikum en mus fare gennem biografen et par gange. Og nu bliver det endelig "til sidst"- og så forstår vi, at katten er død – derfor er den det bedste – (evigt ejes kun det tabte) – og slutteligt viser det sig, at musene har ædt filmen – nu er katten for evigt borte.

Set i bagklogskabens lys kunne man vel ane det – der ville ikke fare en mus rundt i biografen, hvis der stadig var en kat! Nu findes kun erindringen. Tiden er gået.

Hele denne konstruktion er en lang skriveproces. Versene bestemmer tema, filmene

påvirker og ændrer historierne, og de nye historier bestemmer, hvad hele forestillingens udsagn er.

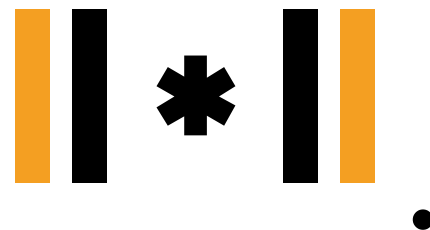
Og alt foregår på én gang.

Hver dag klippes og klistres alt – scenografi, dramaturgi, tekster, musik, tro og tvivl, gråd og latter – det er et totalt menageri! Som sagt: Dybt frustrerende og fuldstændigt vidunderligt.

Jeg glæder mig til næste gang.

Forestillingen "Jeg har alt" spilles fra 8 år og opefter.

PR-tekst: gruppe 38

Gruppe 38: "Jeg har alt" - Instruktion: Gruppe 38 - Foto: Joakim Eggert

Instruktør. Fotograf. Globetrotter. Forfatter. Og dertil foredragsholder og debattør. Palle Kjærulff-Schmidt er en mand, der har fået - og givet sig selv - mange forskelligartede opgaver livet igennem. "Jeg føler altid den samme længsel efter at forstå, hvadenten jeg står med et nyt manuskript eller betragter et fremmed landskab," lyder hans forklaring på sit livs utrættelige rejse.

En dag for godt og vel 30 år siden sad to mænd i venskabelig samtale på teaterchefens kontor på Folketeatret. Den ene var Preben Harris - selvfølgelig. Den anden var instruktøren Palle Kjærulff-Schmidt. På et tidspunkt bliver de afbrudt af souschefen, Henrik Moe, der stikker hovedet ind og meddeler, at skuespillerne efterhånden utålmodigt rykker for at få at vide, hvem der skal instruere næste sæsons "Jorden rundt i 80 dage". Historien melder ikke noget om,

hvad teaterchefen i virkeligheden havde i tankerne, men han svarer snarrådigt:

"Sig til dem, at jeg forhandler med en polsk instruktør. Så spørger de nok ikke igen foreløbig."

Det nåede de heller ikke. For inden Palle Kjærulff-Schmidt forlod bygningen, havde han gaflet opgaven - bare tanken om Jules Vernes fantastiske rejsefortælling fik på et splitsekund genetableret kontakten mellem den midaldrende mand og hans drenge-drømme.

"Globetrotteren og barnet i mig gik øjeblikkelig i gang med at fantasere. Det var simpelthen for fristende. Leif Petersen og jeg konstruerede en historie over forlægget, som i det tekniske afhæng af scenografen Nina Schjøttz' fantastiske idé: Da publikum kom ind og satte sig i salen, var scenografien fuldstændig tom bortset fra en stol på scenen og jordkloden, der hang ned fra loftet i en snor," fortæller

"Jeg har lært allermost i mit liv af de tekster, jeg har arbejdet med - ikke gennem det liv, jeg har levet. Jeg har altid levet beskyttet," siger Palle Kjærulff-Schmidt.

Palle Kjærulff-Schmidt, og man kan næsten se forestillingen folde sig ud fra fortidens magasinplads inde bag hans blik:

"Det magiske var, at loftet gemte på hele verden - f.eks. det skønneste stof, der snart kunne blive til et sejl, snart fremtryllede de arabiske lande; med ét faldt lianer ned mellem publikum og scene, og så var vi ude og ride i junglen. Og den pragtfulde scene i Amerika, hvor Phileas Fogg befinder sig i et fly med ski under, ordnede Nina ved at henlægge gulvet i tåge. Det var den mest vidunderlige forestilling at lave. Nej, hvor havde vi det skægt."

Med nysgerrigheden som kompas

Skægt har det været hele vejen igennem Palle Kjærulff-Schmidts snart 60-årige karriere. Skægt. Travlt. Og omskifteligt. Hvis der er et mønster i hans liv, er det, at sporene er trukket på kryds og tværs.

I sit professionelle liv som instruktør har han aldrig ledt efter, men nærmest tilfældigt fundet revyen, filmen, teatret, operaen, TV- og radio-spillene. Han har vekslet mellem dem i en frugtbar dialog, snart fordybet sig i Brecht på Det Kgl. Teater, snart trængt ind i eksotiske drama i filmen "Peter von Scholten". Og når telefonen ikke har ringet med tilbud om instruktionsopgaver, har han brugt tiden på at rejse og fordybe sig i andre lande, landskaber og kulturer.

Efter sin første Afrika-rejse i 1970 hængte han ligefrem et verdenskort op i sit soveværelse, fast besluttet på, at nu måtte han begynde at se noget af verden.

Sammen med "Vi venter på Godot" på Aarhus Teater (1956) og "Svejk i Anden Verdenskrig" på Det Kgl. Teater (1968) er "Jorden rundt i 80 dage" på Folketeatret (1981) et af højdepunkterne i Palle Kjærulff-Schmidts karriere som sceneinstruktør.

Det blev dog ikke metodisk fra vest mod øst som en anden Phileas Fogg. Han har fulgt sine instinkter. Og sin konstitutionelle nysgerighed.

Aviserne har gennem alle årene lagt spalteplass til hans rejse-essays og kronikker, men for 15 år siden begyndte han at samle sine indtryk i rejsebøger - fra Ghana, Peru, Japan, Grønland, Kreta og Toscana for nu bare at nævne nogle få steder.

"Som instruktør har jeg altid været afhængig af andres manuskripter, for jeg har aldrig kunnet få idéerne til at skrive mine egne historier. Som rejsebogsforfatter er det derfor første gang i mit liv, at jeg selv bestemmer - lige bortset fra, at bøgerne udkommer på min kones forlag, Tinok."

Fra en høj stak bøger griber han en tilfældig bog med det blideste, toscanske landskab i blågrønne, tågede farver på forsiden. "Er det ikke smukt?" spørger han begejstret og

forklarer, hvordan hans bøger bliver til:

"Jeg er hverken forfatter eller fotograf. Jeg er instruktør. Jeg instruerer mine bøger på samme måde, som jeg har arbejdet på scenen eller i et TV-studie: Mit mål er at forstå og formidle."

Han har aldrig sat mine ben i et mørkekammer, ingen af hans billeder har været igennem fotoshop. Det interesserer ham ikke. For ham handler det ikke om at gøre billederne bedre. Det handler om at give sin oplevelse videre.

"Når jeg er ude at rejse, beslutter mig aldrig for, at nu vil jeg tage ud og lave et godt billede, for så kommer der intet som helst ud af det. I stedet tænker jeg: I dag vil jeg opleve noget. Og lykkes det, overvejer jeg, om det kan fotograferes.

Det er præcis det samme man gør, når man instruerer. Man begynder først at instruere et stykke, når man har fundet ud af, hvilken

oplevelse man selv har ved at prøve at trænge ind i det. Når man så har fundet ud af det, kan man vurdere, hvad man skal sige til skuespillerne, og hvad de skal gøre."

Teatret skulle det i hvert fald ikke være

Palle Kjærulff-Schmidt er søn af skuespillerne Inga Thessen og Helge Kjærulff-Schmidt. Forældrene blev skilt, da han var ganske lille, og morens nye mand var direktør på Nørrebros Teater. Han var med andre ord omringet af teater. Aligevel påvirkede forældrene ham nærmest til ikke at beskæftige mig med teater. Han regnede med at blive skovrider. Men undervejs i sin skoletid blev han alligevel bidt af skolekomedierne, så da han blev student, og uddannelseskravet var en realitet, foreslog hans far, at han skulle blive instruktør.

"Dengang var der jo ingen instruktøruddannelse. Instruktører var skuespillere, der pludselig opdagede, at de kunne instruere. Men selve tanken om at skulle lære en tekst udenad og stå dér hjemme privat hos en skuespiller og spille for ham i hans stue - det var forførdeligt!

Min far havde en enorm respekt for det akademiske, og han fortalte, at Karl Mantzius var den eneste instruktør, der nogensinde opnåede at blive anerkendt af skuespillerne - fordi han var doktor. Om ikke det var noget? Min første tanke var, at så slap jeg da for at lære noget udenad!"

Stud. studenterscene

Den unge Kjærulff-Schmidt lod sig altså indskrive ved universitetet og læste vistnok engelsk, men det fortaber sig i tågerne. Ordet eksamen faldt ham aldrig ind. Til gengæld husker han tydeligt forelæsningerne om

Bernard Shaw, om de nye amerikanske stykker og Torben Kroghs dramatiske rejse gennem teaterhistorien.

Størst indtryk gjorde dog Studenterscenen, dengang landets eneste eksperimentalscene, hvor han - efter sin instruktørdebut med "Gøngehøvdingen" på Nørrebro Teater i 1953 - fortsatte sin kunstneriske udvikling. Med en ærefuld afstikker til Aarhus Teater, hvor den kun 25-årige Kjærulff-Schmidt stod bag den vellykkede danske uropførelse af Becketts "Vi venter på Godot", fokuserede han i disse eksplorative år sammen med bl.a. Klaus Rifbjerg og Leif Panduro på at ruske op i det reaktionære studentermiljø. Den berømte revy "Gris på gafflen" blev en af milepælene. Samtidig - faktisk i dagtimerne, mens de prøvede på Studenterscenen om aftenen - lærte han sig filmhåndværket på ASA-studierne hos Alice O'Fredericks. Det gav penge til dagen og vejen, men det var

"I forbindelse med Toscanabogen fik jeg bl.a. læst Dante og blev indimellem meget vred på ham. Jeg kan ikke klare, at Dante accepterer, at mennesker for evigt sidder i Helvede, fordi de ikke tilbeder Vorherre på den måde, som den katolske kirke foreskriver. Der er ingen protest i ham. Det bliver jeg vred over.

teatret, der trak, for filmbranchen vrimlede med ligegyldige komedier og socialpædagogiske film. Lige indtil den nye bølge kom og banede vejen for, at han kunne instruere sin første spillefilm, trækkerdrengsberetningen "Bundfald". I 1958 udløste den hans første Bodil for bedste danske film.

Specialist i at bryde reglerne

Det egentlige gennembrud et par år senere med filmen "Weekend" med manuskript af Riffbjerg - ny fræk fortælle teknik, ny Bodil for bedste film. Nu rullede det. Endda uden akademiske udmærkelser.

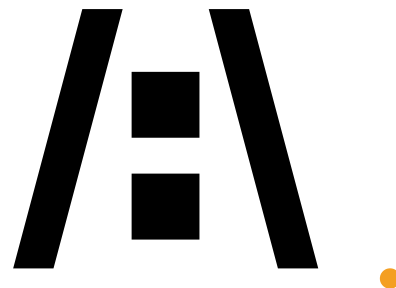
I de følgende årtier gjorde Palle Kjærulff-Schmidt sig stærkt bemærket ved et nært tilhørsforhold til teatrets absurdister og ved i TV-Teatrets kontroversielle storhedstid at introducere Harold Pinter for et måbende dansk publikum. Det var et banebrydende arbejde, der søgte og fandt et særligt kun-

sterisk udtryk, som hverken var bedaget teater, sådan som det hidtil havde været, eller halvambitiøse film, men altså - TV. Snart føjede sig også instruktionen af Panduros nyskabende beretninger fra velfærdsdanskernes neuroseplagede hverdag. Kjærulff-Schmidt var blevet specialist i at bryde regler. "Leif kom til at bygge på det store chok, vi havde fået i 1950'erne: De absurde og ikke mindst Ionesco, der sagde, at mennesker taler forbi hinanden af angst for at blive forstået. "Jå, for satan," sagde vi til hinanden. "Det er jo sådan verden ser ud!" Nu kunne vi forstå alt det vanvittige, ikke mindst storpolitiske, der var sket i verden.

Og da jeg så i begyndelsen af 1960'erne fik jeg lov at lave tre af Pinters stykker på TV, indså jeg, at han var kommet et skridt videre, for han sagde: "Mennesker taler forbi hinanden, fordi den, der gør sig uforståelig, har magten." Hos Ionesco er verden bare

uforståelig, men hos Pinter er uforståeligheden ligefrem et magtmiddel.

Det ramte mig personligt. Men det lagde også grunden for en fantastisk tradition for danske TV- og radiospil, som først blev sparet væk til fordel for serierne og nu er fuldstændig glemt. DR føler sig desværre ikke længere forpligtet over for kulturen," slutter han 80 års livsomrejse.

Skal vi gøre som svenskerne: sætte navnene på de teatre og producenter, der IKKE aflønner sceneinstruktører efter de eksisterende aftaler, forrest på FDS hjemmeside – så ALLE kan se, hvem man skal være yderst forsigtig med at indgå aftaler med?

Det faldende antal produktioner på teatrene betyder åbenbart at teater- og økonomi-cheferne synes at de kan skalte og valte med sceneinstruktørernes lønninger, så vi oplever i langt højere grad end tidligere, at blive foreslået honorarer, som teatercheferne selv formentlig ikke ville gå for og som er lavere end de tidligere aftaler. At cheferne i høj grad selv er sceneinstruktører, ser ikke ud til at holde moralen på plads – skamløsheden når det gælder aflønningen af teatrets mest kreative kapital, kender tilsyneladende ingen grænser. Og da der er kamp om brødet, ser vi nu et helt fag blot takke og tage

imod. Samtidig med at vi ved, at skuespilleres lønninger i Københavns Teater (eller hvad f..... det nu hedder?) nu er nået op på 75.000,- pr. måned, skal vi andre finde os i, at få reduceret vores honorarer. OG HVER GANG VI GØR DET – ER DET SOM AT SKYDE OS SELV I FODEN!!! Vi underminerer vort eget fags anseelse, når gang vi accepterer at gå under tariffen, SÅ LAD VÆRE!

Indvendingen vil være, at vi jo ikke har nogen overenskomster med alle teatrene. Nej, det har vi nemlig ikke – bl.a. fordi folk fra vores eget fag IKKE anser det for nødvendigt med sådanne aftaler. Og resultatet er at vi på lønområdet lever i det vilde vesten. I Sverige er alle de faglige forbund indenfor teatret, samlet i Teaterforbundet, som har ansat jurister og folk, der forhandler på vegne af bl. a. sceneinstruktørerne. Arbejdsgiverne har skabt organisationen Svensk Scenkonst, som

er forhandlingspart for dem. Det betyder, at der kommer et led imellem de to parter, der er i forhandling – hvor vi herhjemme i vores forening selv skal stå overfor teaterchefernes repræsentanter og forhandle direkte med dem! Det er ikke ligefrem, hvad man kunne kalde nogen gunstig situation. Bedre kunne det gøres – eller hur?

Begge de to ovennævnte organisationer er garanter for at de aftalte lønniveauer holdes i Sverige. Så vore svenske kolleger slås ikke for at holde løn-skanserne på samme måde, som vi er nødt til herhjemme. Derimod oplever nogle at de højtagerede at de aldrig får job på de små scener (og dermed halveres deres job muligheder), fordi de simpelthen er blevet 'for dyre'. Når man er kommet op i 300.000 kr. klassen får man ikke længere tilbudt job på de små scener...!!!

Den Jyske Opera: "Snehvides spejl"
Instruktion: Anne Barslev
Foto: Anders Bach

Den black listing, der indtil nu har været på Teaterforbundet – og som stadig findes – har hovedsagligt drejet sig om (mindre) filmselskaber og teatre, der ikke er medlemmer af Svensk Scenkonst – men den har virket og virker forebyggende: ingen producent af film eller teater har lyst til at blive offentligt black listet – det er svært at komme af med den slags omdømme og det koster som regel ikke ret meget at holde sig til aftalerne. Så det gør man.

Men her i DK har vi hverken et stærkt og samlande Teaterforbund eller et Svensk Scenkonst, som beskytter både arbejdsgiver og –tager. Det skulle svare til, at vi samler alle teaterforbund i ét – og at Danske Teatres Fællesorganisation havde samme magt og betydning som Svensk Scenkonst. Således er det – desværre – ikke. Her på gården råder i højere grad det vilde vestens regler – og

her må enhver klare sine egne kontrakter og aftaler selv.

I Sverige er det så småt begyndt at blive praksis at man, som instruktør, får indføjet i sin kontrakt at man, når forestillingen har spillet et vist antal aftalte forestillinger, og evt. bliver forlænget, sat på landevejen el. lign., får man 5% af billetindtægterne på alle de næst følgende forestillinger. Vi som sceneinstruktører er jo ofte medvirkende årsag til en succes – og det skal honoreres. Og 5% er helt almindeligt. Selvfølgelig ses dette tydeligst i privatteater sammenhæng. Men også i institutionsteater sammenhæng, begynder dette princip at sive ind.

At foreslå dette for vores teaterchefer, kræver selvfølgelig mod og MOD er, hvad vi har brug for, hvis vi skal stå imod det nuværende løntryk. Tag et kig i spejlet! Tør du? ●

Nu, hvor valgkampen er i gang, er der igen kommet fokus på den aftale om en reform af efterlønnen, regeringen har indgået sammen med Dansk Folkeparti og det Radikale Venstre. Her er en genopfriskning af aftalen.

I maj måned fremlagde regeringen sammen med Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre den såkaldte tilbagetrækningsreform, hvor man hæver folkepensionsalderen og ikke mindst ændrer på efterlønsordningen. Det er ganske vist stadig et forslag, og det skal vedtages efter et folketingsvalg, og det vil derfor kun træde i kraft, hvis de fire partier stadig kan mønstre et flertal. Men vil du være opdateret på, hvad det er politikerne diskuterer, er her en kort gennemgang.

Der er tre hovedpunkter i aftalen: 1) Efterlønsperioden forkortes og efterlønsalderen hæves. 2) Der vil være en større modregning

af pensioner. 3) Hvis du træder ud af efterlønsordningen kan du i 2012 skattefrit få udbetalt det, du allerede har indbetalt til efterlønsordningen – men ved at blive i ordningen kan du få en skattefri præmie, der er større end det beløb, du får ved at træde ud. Tabet kan være op til 70.000 kroner. Blandt andet af den årsag anbefaler FTF-A, at man bliver i ordningen.

Her er en kort gennemgang af de tre hovedpunkter, og på www.fff-a.dk kan du finde mere detaljeret information.

Kortere periode, højere efterlønsalder

Kernen i efterlønsreformen er en kortere periode og en højere efterlønsalder. Principperne er at:

- Efterlønsperioden forkortes fra fem til tre år i perioden 2018 til 2023.

- Efterlønsalderen hæves med et halvt år om året fra 2014 til 2017.
- Efterlønsalderen vil være 63 år i 2020 og 64 år fra 2023.

I praksis betyder det, at hvis du ved udgangen af 2010 var 57 år, vil dine rettigheder være som i den nuværende ordning. Var du derimod 56 år begynder efterlønsalderen at stige, og var du 54 år begynder efterlønsperioden desuden at falde. Den udvikling fortsætter, så hvis man ved udgangen af 2010 var 40 år, vil efterlønsalderen være 66 år, og man vil have 3 år på efterløn. For dem, der er yngre, vil efterlønsalderen blive reguleret med levealderen, mens efterlønsperioden fortsat er 3 år.

På www.fff-a.dk kan du finde et skema, hvor du præcis kan aflæse efterlønsalder og periode efter alder.

Odense Teater: "Som man behager"
 Instruktion: Jens August Wille
 Foto: Claes Bech-Poulsen

Modregning af pension i efterløn

Reformforslaget indebærer også en større modregning af din egen pension i efterlønnen. Dog vil udbetalingen for de mindre pensioner være højere. Det hænger sammen med, at efterlønnen fremover er den maksimale ydelse for alle.

Men i det øjeblik, man har en årlig udbetaling fra sin egen pension på mere end 50.000 kr., vil man med regeringens forslag få mindre udbetalt.

Ved en udbetaling på cirka 255.000 kr. om året vil modregning være så stor, at man ikke længere kan få efterløn.

De foreslåede ændringer for pensionsmodregning er:

- Reduktionen i efterlønnen som følge af pensionsformue er den samme, uanset hvornår man går på efterløn og omfatter dermed hele efterlønsperioden. Der

vil altså ikke længere være den lempeligere modregning, som der i dag er, hvis man venter med at gå på efterløn til man er 62 år.

- Bundfradraget på 13.800 kr. fjernes. Det betyder, at den fulde pension modregnes.
- For en rate eller kapitalpension vil der være en større modregning baseret på den pensionsformue, du har opsparet. Denne øges fra 60 pct. til 80 pct. af modregningsgrundlaget for pensionsformue.
- For en arbejdsmarkedspension, man har opsparet som en del af sin ansættelse, og som udbetales løbende resten af livet, øges modregningen fra 50% til 64%.

Formlen for modregning af pension er:

For rate eller kapitalpension: Værdien af pensionsdepotet divideret med 20, ganget med modregningsprocenten. Har man et depot på 1 million vil regnestykket derfor være: $1.000.0000 / 20 \times 0,80 = 40.000$ kroner. Det svarer til, at man vil få 11.768 kroner udbetalt i efterløn.

For arbejdsmarkedspension: Den årlige udbetaling, ganget med modregningsprocenten: Er din årlige udbetaling 100.000 kroner vil regnestykket være: $100.000 \times 0,64 = 64.000$ kroner. Det svarer til, at du vil få 11.262 kroner udbetalt i efterløn

På pensionsinfo.dk kan du finde oplysninger om din egen pensionsopsparing. Du logger ind med nem-id. Dog er det ikke alle pensionselskaber, der er med på pensionsinfo.

Tab ved udmeldelse af efterlønsordningen

Alder 2010	Efterløns- alder	Skattefri præmie ved Folkepensi-onsalder	Skattefri udbetaling	Tab ved at træde ud
30	67 ½	kr. 143.400	kr. 0	-kr. 21.047
40	66	kr. 143.400	kr. 26.810	-kr. 18.375
45	65	kr. 143.400	kr. 53.640	-kr. 11.660
46	65	kr. 143.400	kr. 59.004	-kr. 12.331
47	65	kr. 143.400	kr. 60.514	-kr. 12.832
48	64	kr. 143.400	kr. 60.514	-kr. 20.878
49	64	kr. 143.400	kr. 60.514	-kr. 24.901
50	64	kr. 143.400	kr. 60.514	-kr. 28.924
51	63,5	kr. 143.400	kr. 60.514	-kr. 34.959
52	63	kr. 143.400	kr. 60.514	-kr. 40.993
53	63	kr. 143.400	kr. 60.514	-kr. 45.016
54	62,5	kr. 143.400	kr. 60.514	-kr. 51.024
55	61,5	kr. 143.400	kr. 60.514	-kr. 58.855
56	60,5	kr. 143.400	kr. 60.514	-kr. 66.472
57	60	kr. 143.400	kr. 60.514	-kr. 72.051

Kilde: AK-Samvirke

Skattefri præmie eller skattefri udbetaling

Et tredje element i aftalen er, at der stadig er mulighed for at optjene en skattefri præmie ved at arbejde i efterlønsperioden. Men samtidig gives der mulighed for, at man ved i 2012 at træde ud af ordningen skattefrit kan få det ud, man allerede har indbetalt. Selvom det kan være et lokkende tilbud, er der 2 ting man skal overveje.

Først og fremmest skal man gøre sig helt klart, at man derved definitivt fraskriver sig muligheden for at gå på efterløn. Man kan ikke komme ind i ordningen igen, hvis man først er trådt ud.

Der næst skal man være klar over, at hvis man ikke går på efterløn, kan man få en skattefri præmie, når man arbejder i sin efterlønsperiode. Her vil den præmie, man

får udbetalt, altid være større, end det beløb man får, hvis man træder ud. Og jo ældre man er, jo større er tabet ved at træde ud. Tabet kan være helt op til 70.051 kr. I tabellen på foregående side kan du se, hvad tabet er ved at træde ud efter alder:

Der er i tabellen lagt til grund, at man som 40 årig har indbetalt i 5 år. Da efterlønsordningen blev indført i 1999 kan der ved udgangen af 2010 maksimalt være indbetalt 60.514 kroner.

FTF-A anbefaler: Bliv i ordningen

Selvom ordningen er blevet mindre attraktiv, anbefaler FTF-A, at man bliver i ordningen. "Vi må erkende, et efterlønnen på grund af den større modregning af pensionsopsparing og en kortere efterlønsperiode, er blevet en mindre attraktiv ordning. Men det er, hvad man politisk har ønsket", siger Michael Darmer, adm. direktør i FTF-A.

"Alligevel anbefaler vi, at man bliver i ordningen. Det gør vi, fordi man trods alt stadig har en mulighed for at gå på efterløn, hvis helbredet svigter, eller hvis man bliver ledig i en sen alder og har svært ved at komme i job igen. Der ved vi, at efterlønnen kan være attraktiv".

"Den anden årsag er, at hvis man er rask og rørig og arbejder gennem hele efterlønsperioden, vil man få en skattefri præmie, som fortsat giver en bedre forrentning end en almindelig pensionsopsparing. Ikke mindst i den nuværende situation med skrumpende pensionsopsparinger".

"I virkeligheden er der ikke andre forsikringsordninger, hvor man får en præmie, hvis man ikke bruger den. Endda en præmie, der er større end det beløb, man har indbetalt. På den måde er efterlønnen stadig en unik ordning", siger Michael Darmer. ●

ART BASED COACHING

af Rapport fra Introduktionskursus den 27-29. marts 2011 i København
Undervisere: Bodil Nielsen og Marianne Ruth Kristensen

*“Jeg ser det, der er meningsfuldt og giver mening til det, jeg ser”
Merleau-Ponty (1908-1961), fransk filosof*

I disse år er der flere og flere der begiver sig ud i at finde bygge bro mellem kunst og erhvervsliv. Det såkaldte art-in-business har gjort sine første landvindinger. Det er interessant fordi der for os kunstnere opstår nye muligheder for at bruge vores fag, finde levebrød og blande os i samfundsudviklingen.

Hvis vi gør os umage er mulighederne mange. En af de store udfordringer er, at vi må kunne redegøre for hvilket “problem” vi løser – altså hvad vores bidrag skal bruges til, hvilken forskel den vil gøre. Som kunstnere er vi ikke nødvendigvis trænet i at kunne redegøre for nytteværdien af vores arbejde. Men når vi begiver os ind i en kontekst hvor målet er at udvikle mennesker og organisationer bliver dette element afgørende.

Derfor var det med stor nysgerrighed jeg gennem forbundets legatuddeling fik mulighed for at deltage på introduktionskurset til Art Based Coaching.

Hvad er Art Based Coaching?

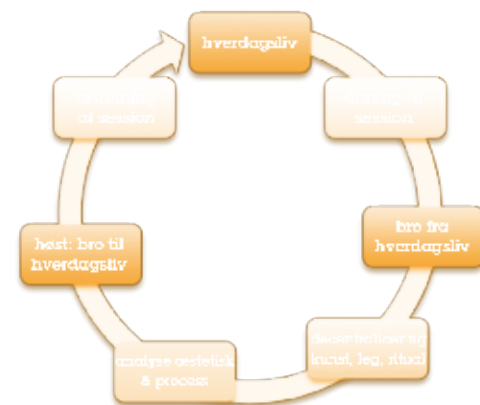
Art Based Coaching er en måde at skabe erkendelse og forandring via kunstneriske arbejdsprocesser og kan indgå i fx terapi, læring, organisations- og kompetenceudvikling. Det er en metode der retter sig mod undervisere, kunstnere og konsulenter, der arbejder med at skabe læring gennem æstetik, social innovation og forandringsledelse.

Art Based Coaching kan kombineres med alle kunstneriske udtryksformer, og er baseret på kunstens iboende evne til at rumme kompleksitet og uforudsigelighed. Der kan arbejdes både med enkelt personer eller med grupper. Valg af kunstneriske udtryk bestemmes i forhold til tema der arbejdes med og det valgte tema kan relateres til hele gruppen, men arbejdet har altid et personligt udgangspunkt.

Art Based Coaching har flere elementer af improvisation, da metoden ikke præsenterer

færdige løsningsmodeller, men i sin grundidé og design rummer plads for det uventede og overraskende.

Hvordan er forløbet i Art Based Coaching?

Åbning af sessionen

Som coach skaber kontakt og etablerer forbindelse til det hverdagsliv hvorfra deltageren kom. Coachen sætter scenen for den sag eller det tema, der optager deltageren.

Bro fra hverdags-virkeligheden

Coachen skaber en overgang til den kunstneriske skabelse eller leg, som en slags indfasning eller pilot til det egentlige arbejde. Målet er at øge følsomheden og modtageligheden hos deltageren, således at sanserne åbnes. I en teater-kontekst svarer det til at lave opvarmning før skuespilararbejde begyndes. Deltageren gøres klar til det kunstneriske arbejde i decentrerings-fasen.

Decentrering: Kunst - Leg - Ritualer

Kunstnerisk leg og æstetisk oplevelse giver mulighed for at skabe erkendelser på anden vis end eksempelvis en kognitiv tilgang sigter

mod. "Decentreringen" skal modvirke et mulig "tunnelsyn" på handlemuligheder. Det valgte tema spiller med som kontekst for arbejde, men kunstværket skabes for kunstværkes skyld, og kravet til værket er at det indeholder et udtryk, som kan være objekt for en æstetisk analyse. Som coach tager man ansvar for rammesætningen og giver frihed i processen.

Æstetisk analyse

Deltageren guides igennem en æstetisk analyse af "værket". Den æstetiske analyse er fænomenologisk, dvs. man forholder sig til fænomenet - dansen, billedet, musikstykket. Man beskæftiger sig ikke med vurderinger af kvaliteten, psykologiske analyser, fortolkninger eller associationer. Analysen er sanselbåret og er relateret til perception.

Høst: Bro til hverdags-virkeligheden

I søgen efter ny erkendelse er denne fase afgørende – hvad fik jeg ud af det? Hvad lærte jeg? Hvad kan jeg tage med? Med et mærkendende udgangspunkt søges efter de nye erkendelser der opstod i arbejdet med kunst, leg eller ritual.

Afslutning af session

Deltageren gøres klar til at forlade det kunstneriske arbejdsrum og vende tilbage til "den virkelige verden".

Kritik af metoden

Som nævnt i indledningen er jeg optaget af hvordan det æstetiske arbejde kan relatere sig til nye og brugbare erkendelser uden for den kontekst den er opstået i. Hvis kunstneriske udtryksformer er vores svar, hvad er det så for spørgsmål vi forsøger at besvare? Det er naturligvis ikke entydigt, men min

oplevelse er, at mange velmenende art-in-business-projekter "falder igennem" fordi det ikke forholder sig til dette link. Det gør ikke oplevelsen eller mødet med kunsten mindre værdifuld, min pointe er at vi er nødt til at forholde os til på hvilken måde vi skaber merværdi, hvis vi vælger at bruge vores arbejde som metode i fx virksomheder. Hvad er målet og nåede vi i mål?

Kvalitet af det kunstneriske produkt og den æstetiske analyse

Produktet er ikke nødvendigvis afgørende i det personlige erkendelsesrum. Afsættet i Art Based Coaching er "low skills – high sensitivity". Alle kan uanset forudsætninger beriges af processen. Tanken er at den årvågen tilstand man søger at skabe, vil åbne op for nyt erkendelsesmateriale. En bunke papir er således ikke længere en bunke papir, men kan principielt fortolkes

af deltageren som et kunstværk. Det kunstneriske udtryk bliver omtalt som et "værk".

Jeg mener at den æstetiske skønhed også har interesse i denne sammenhæng. Hvis tilbagemeldingen mellem proces og produkt ikke er i balance, kan den blive forudsigelig og ineffektiv, fordi man indirekte også anerkender lav kvalitet. En omsorgsfuld feedback på kvaliteten af det producerede kan være en vigtig gave til den personlige udviklingsproces. For mig svarer det til at gøre sig umage med at tilberede en middag, men ikke forholde sig til hvordan maden smager. Metoden bekender sig til et filosofisk fænomenalistisk udgangspunkt. Man arbejder med hvad der er skabt og ikke hvorfor det er skabt. Man beskriver således ikke tanker og følelser, men den æstetiske analyse retter sig alene mod det sanselige og det beskrivende. Man bruger udtrykket "felt sense". Der kan

*Østre Gasværk Teater: "Cykelmyggen Egon"
Instruktion: Steen Koerner
Foto: Anders Hjerming*

være en stor frihed i ikke at skulle begrænse sig selv i den måde vi vanligvis bruger vores analyseapparat, men for mig er der store udfordringer med at undlade at lade tanker og følelser komme til orde.

Jeg forstår hensigten – at tilbyde andre former for erkendelser – men jeg ser ingen modsætning i at inkludere tanker og følelser i arbejdet, det handler for mig at se i højere grad om at lære hvordan det gøres så det ikke bliver destruktivt for erkendelsen. I min optik fraviger eller misser man vigtige pointer i det personlige udviklingsarbejde, der ellers skabes rum for. Jeg mener ikke at æstetik, krop, følelser, nærvær og proces står i modsætning til tanke, analyse, resultat og produkt. Tværtimod! Når vi vil møde os selv gennem nye erkendelser eller udvikle relationer med hinanden, indgår antagelser, tanker, følelser og fantasi som en del af mødets kompleksitet.

Der er ingen tvivl om at Art Based Coaching brugt med omtanke kan coache det enkelte menneske til at se handlemuligheder i forhold til konkrete livstemaer eller problemstillinger. Styrken er at metoden ved at inddrage kunstnerisk og kropslig udtryksform kan skabe kontakt til andre erkendelseslag, end samtalen kan. Metoden skaber god mening og struktur i forhold til arbejde med læring, organisations- og kompetenceudvikling, særligt når udgangspunktet er individuelt. Og med forskellige modifikationer vil den også kunne anvendes mod grupperes udviklingsprocesser. Hvis du vil vide mere...

Er du efter at have læst ovenstående blevet nysgerrig efter at vide mere afholdes næste introduktionskursus i Art Based Coaching i Århus den 2. – 4. oktober 2011

Læs mere her:

www.timeart.dk eller www.exaforeningen.dk

Morten Svalgaard Nielsen er uddannet iscenesætter fra Den Ny Dramaskole – Centre for the Performing Arts, hvor han også har været underviser og leder. Har igennem 10 år drevet teaterskolen Piccoloscenen. Han har løst opgaver bl.a. for Teater Pozzo og TeaterKUNST. De seneste 15 år har han arbejdet med "art-in-business" både som selvstændig og de seneste 3 år hos konsulentfirmaet SiriusPartner. Er medforfatter til bogen "Fælleskabets Magi" og har desuden tidligere siddet i FDS bestyrelse. Han har stor erfaring med at skabe udvikling gennem oplevelsesbaserede læringsprocesser i grupper og for enkeltpersoner på både ledelses- og medarbejderniveau.

www.performing-arts.dk

Mens de små teatre stadig tør løbe risikoen med nyskrevne værker, har de store teatre opgivet kontinuerligt at tage ansvar for at udvikle den nye, danske dramatik. Men nu er der håb for landets dramatikere. DRAMAFRONTEN hedder det nye initiativ.

Den nyskrevne dramatik har det ikke bare svært, men rigtig dårligt på de danske teatre. I en tid, hvor teatrene står over for voldsomme besparelser, er det ikke udviklingen af den nye dramatik, der står øverst på teaterchefernes ønskeliste. Og desværre heller ikke på teatergængernes.

"Den udvikling vil vi gerne have vendt," forklarer dramatikeren og instruktøren Rhea Leman, der er initiativtager til DRAMAFRONTEN. Hun har i det seneste års tid sammen med en håndfuld kolleger - skuespillere, dramatikere, instruktører og dramaturger - arbejdet på projektet, der

med foreløbig støtte fra Statens Kunstråd, Danske Sceneinstruktører, Skuespiller- og Dramatikerforbundet og Københavns Scenekunstudvalg går i luften med en spektakulær åbning i november 2011.

"Projektet starter med et brag, men DRAMAFRONTEN skal være permanent og løber i første omgang hen over hele sæsonen med events, readings og debatter. Vi har længe savnet et mødested for vores teaterkolleger og publikum i et uformelt, dynamisk og informativt rum med teksten i centrum. Mulighederne i vores profession er jo grænseløse og skal udforskes. Nu har vi rammerne. Og organisationen. Indholdet skal vi skabe sammen i processen."

Inspiration fra USA

Foreløbig er rammerne på plads for et væksthus eller måske skal man kalde det en "teaterbutik" med store vinduer ud mod det

pulserende bymiljø. Går man ind i butikken, kan man på tæt hold følge udviklingen af den nye dramatik.

"Der er masser af spændende teater i Danmark. Men for os er sprog og tekst - og dermed dramatikeren - særlig interessant. Efter en studietur til Lark Play Development Center i New York sidste år har jeg ikke kunnet slippe drømmen om at etablere et lignende kraftcenter for dramatikken i København. Den nyskrevne dramatik har masser af fascinerende oplevelser at tilbyde - publikum skal bare lige finde ud af det."

DRAMAFRONTEN hviler derfor på tre søjler: den første skal styrke det professionelle netværk omkring udviklingen af den dramatiske tekst; den anden fokuserer på udviklingen af fremtidens teaterpublikum, d.v.s. unge mellem 13-20 år - i første runde er tre gymnasieklasser fra Års, Viborg og København indbudt til sammen med en

professionel dramatiker at fortælle deres egne historier. Som afslutning på forløbet vil alle de unge mødes ved en DRAMAFRONT Festival i København, hvor stykkerne opføres som readings af professionelle skuespillere.

Det bliver en fest for nye, unge stemmer og historier. Men alle er velkomne, entréen er gratis. For den tredje søjle skal forstærke teatrets overordnede brand og identitet i en tid, hvor mange medier og kunstnerer kæmper om publikums opmærksomhed.

Vor tids hulemalerier

Rhea Lemans første tanke var, at publikum skulle inviteres til at skrive sine egne historier på væggene som et nutidens svar på de gamle franske hulemalerier. Historierne skulle bagefter leve videre i dramatikernes værker i form af readings og åbne prøver. Håbet var, at stedet på den måde ville blive levende - og lidt kultisk.

”Om vi ender med at få vores egne lokaler, hvor vi kan skrive på væggene og flytte rigtigt ind, ved vi ikke endnu. Foreløbig regner vi med at være en slags nomader - et princip, vi ligefrem gør en dyd ud af i ”Weekend Seks”, som til foråret vil vise seks nye dramæer hver fjerde weekend, f.eks. på møntvaskerier, parkbænke, osv. med efterfølgende evaluering på en café i området.”

- Navnet DRAMAFRONTEN lyder som en krigszone. Er I ude på en kraftig konfrontation med den teaterverden, der efter jeres mening ikke tager sig nok af dramatikken?

”Nej, overhovedet ikke. Teatrene gør, hvad de kan på de givne betingelser. Ordet DRAMAFRONTEN giver mange associationer. Det er fint for os, hvis nogen tænker, at vi går foran i kampen for den nye dramatik. Men det kan jo også være en vejmæssig

front, der trækker ind over himlen og indvarsler forandring - nu står den på drama, masser af drama, med barske og smukke ordformationer og måske endda styrtregn af nye tanker og fortællinger.

Vi håber, at alle i branchen vil støtte op om vores initiativ, både institutioner, frie grupper og privatpersoner, for den nye dramatik har brug for ekstra opmærksomhed og professionel udviklingshjælp, hvis den skal klare sig i kampen om publikums opmærksomhed” slutter Rhea Leman og henviser til, at man kan følge nyhederne - bl.a. om åbningen af DRAMAFRONTEN - på www.dramafonten.dk

EKSTRAORDINÆR LEGATUDDDELING

– til en rejse langt væk, eller en grundig neddykning i et nærmere beliggende rejsemål...

Måske mangler du at opdatere dig på tysk scenekunst eller ønsker at deltage i et teaterprojekt i Burkina Faso?

Da legatudvalget i år uventet råder over en ekstra legatsum på i alt 50.000 kr., har udvalget besluttet at det som en enkeltstående begivenhed vil uddele to rejse/studielegater à 25.000 kr.

Legaterne skal give to scenekunstnere mulighed for at rejse ud, og lade sig inspirere, studere og/eller fordybe sig i udlandet.

Ansøgningsfristen for disse to legater er mandag den 24. oktober og svar kan forventes medio november.

Legatudvalget ønsker at understrege at indholdet i ansøgningen skal være gennearbejdet, og det skal tydeligt fremgå, hvordan lige præcis den rejse du ansøger om, er fagligt funderet, på en måde der kan videreudvikle dit talent og din profession.

Ansøgningsskema der SKAL anvendes kan hentes på www.stagedirectors.dk under medlemservice/FDS Legat.

FDS Legatudvalget er Petra Berg Holbek, Solveig Weinkouff og Jan Hertz

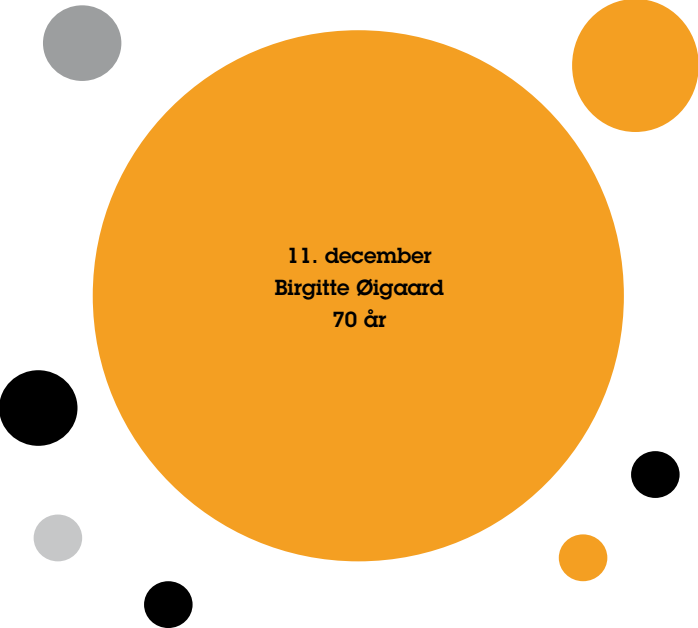
KVIK-PULJEN

Husk at det fortsat er muligt at modtage op til kr. 1.000,- fra Kvikpuljen til uddannelsesformål.

Kontakt sekretariatet på steen@stagedirectors.dk

RUNDE DAGE

11. december
Birgitte Øigaard
70 år

M E D L E M S N Y T :

Nyt medlem:

Karina Dichov Lund
Hostrupsvej 5 3.tv.
1950 Frederiksberg C

Sammen med dette medlemsblad skulle I gerne modtage den nye medlemsliste, hvor alle scenekunstens aktive kan findes. Er der fejl i denne liste, må I meget gerne kontakte sekretariatet. Ved enkelte navne er der ingen mailadresse – det må da være en fejl? Bemærk endvidere at det fremover vil være muligt at få sin hjemmeside med i listen.

KLITGÅRDEN

- legatophold

Klitgården er et refugium for videnskabsmænd, forskningsmedarbejdere og kunstnere, som har brug for at kunne koncentrere sig om et projekt eller et værk.

Klitgården har fondsmidler til et antal legater, som dækker opholdsudgifterne på Klitgården i 2 uger, på nær en egenbetaling på 110 kr/dag.

Der er plads til 15 personer samtidig. Den enkelte gæst får et værelse med arbejdsbord og adgang til fælles rum. Derudover er der tre atelierer. Da der ikke er et lyd-isoleret musikrum, kan Klitgården kun tage imod musikere og komponister, som bruger instrumenter med høretelefoner. Tre daglige måltider bliver serveret.

Yderligere oplysninger om forholdene kan fås ved henvendelse til Birthe Mogensen på Klitgården, tlf. 96 79 19 99.

Medlemmer af Dansk Kunstnerråds medlemsorganisationer kan ansøge ved at indsende en beskrivelse af planerne for opholdet, CV samt evt. andre relevante oplysninger til Dansk Kunstnerråd. Ansøgere, som har modtaget et tilsvarende legat inden for de seneste 2 år, vil ikke komme i betragtning.

Næste ansøgningsfrist er den 15. september 2011 (og derefter 15. januar og 15. maj 2012). Ansøgningerne skal sendes til Dansk Kunstnerråd, Kronprinsessegade 34 B, 2.sal, 1306 København K, eller pr. mail til dkr@dansk-kunstnerrad.dk. Yderligere oplysninger kan fås på tlf. 35384401 eller pr. e-mail.

Grønnegårds Teatret: "Le Bete" instruktion: Christoffer Berdal foto Bjarne Støhr

NORDISK KULTURFOND

UDDELER TRE MILLIONER TIL KULTURFESTIVAL

Vil du lave kultur med børn og unge i Norden? Så kan du søge om tre millioner danske kroner hos Nordisk Kulturfond!

Nordisk Kulturfond vil støtte projektmagere, der brænder for at skabe et stort arrangement for og med børn og unge. Fonden har derfor øremærket et engangsbeløb på tre millioner danske kroner til "Årets Nordiske Kulturfestival for Børn og Unge 2013-2014".

Med et brag af et stort arrangement - eller flere små - vil Fonden vække børn og unges interesse for kultur i Norden i en stadig mere globaliseret verden.

Et udvalgt festivalprojekt tildeles op til tre millioner danske kroner, og det er afgørende for vinderprojektet:

At børn og unge fra hele Norden - Finland, Sverige, Norge, Island, Danmark og Åland, Færøerne og Grønland - deltager aktivt.

At festivalen planlægges og gennemføres sammen med samarbejdspartnere fra minimum tre nordiske lande.

Ansøgningsfrister den 15. februar 2012.

Den 14. oktober afholder Nordisk Kulturfond en workshop for potentielle ansøgere i København. Her gives information om retningslinjer og ansøgningsprocedurer.

Læs mere på:

www.kulturfonden.org/festival

Baggrund:

Nordisk Kulturfond er et nordisk samarbejdsorgan, der har til opgave at støtte kultursamarbejde i bred forstand mellem de nordiske lande.

Fonden beskæftiger sig med et bredt kunst- og kulturområde, som omfatter både professionelle og amatører. Fonden

yder bidrag til aktiviteter, som præges af kvalitet, fremsynethed, tilgængelighed og variation, hvor både traditionelle og nye arbejdsformer kan udvikles. Bidrag kan bevilges til eksempelvis konferencer, koncerter, turnéer, udstillinger, festivaler og forsknings- og uddannelsesprojekter. Et projekt kan gennemføres både i og uden for Norden.

Nordisk Kulturfond uddeler årligt omkring 29 millioner danske kroner.

KUNSTNERBOLIGEN "GAMMEL HAVE"

*Sødingevej 31 - 5750 Ringe - Danmark
- et fristed for nordiske kunstnere -*

"Stilheden herude var lidt overvældende i starten."

Geir Sundbø, i Fyens Stiftstidende 20. august 2011

I landsbyen Sødinge ved Ringe på Midtyn – 20 kilometer fra Odense – ligger huset "Gammel Have", hvor nordiske forfattere og andre kunstnere, der har brug for ro og inspiration, kan søge om ophold.

I denne sommer har Geir Sundbø for anden gang brugt kunstnerboligen til at finde arbejdsro til at koncentrere sig om sin musik. Nogle skal til fremmede himmelstrøg for at finde inspiration, men for den norske komponist har Gammel Have været stedet. - Hvis jeg siger, at jeg har været i Gammel Have, så bliver der nikkende anerkendende fra mine kolleger. De kender godt værdien i den ro, man finder herude. Det er ikke sådan, at

Paris er mere prestigefyldt end Ringe i de kredse, sagde Geir Sundbø i et interview i Fyens Stiftstidende 20. august.

"Gammel Have" ejes af en fond, og det står stort set som det blev beboet af giveneren Margrethe Hansen, en usædvanlig kvinde, præget af dansk højskole- og landbokultur. Huset indeholder arbejdsværelse, stor stue, to soveværelser med fire senge, køkken, bryggers og badeværelse. Badeværelset er moderniseret for få år siden med ny sanitet, fliser og gulvvarme. Og hele huset har fået en ansigtsløftning, men i respekt for det gamle interiør. Sengetøj, lagener og håndklæder forefindes. Der er telefon, som kan benyttes mod særskilt betaling, samt fri bredbåndsforbindelse til internettet.

I Sødinge findes stadig meget af det gamle landsbymiljø med stråttækte bindingsværksgårde. Huset har en smuk have, det ligger

fredeligt i landlege omgivelser, der indbyder til gå- og cykelture. Lokalbussen kører gennem Sødinge, og der er tre kilometer til Ringe, som har togforbindelse i timedrift til Odense og Svendborg, mange butikker og en ugentlig torvedag. Byen har også et moderne bibliotek, biograf og svømmehal – for at nævne noget.

Opholdets varighed er typisk en måned, eventuelt flere. Den månedlige leje lyder på 3700 danske kroner fra maj til og med september. Dertil kommer el og varme, som afregnes efter forbrug. Resten af året (oktober-april) er prisen 2700 kroner om måneden samt den del af el- og varmeudgiften, som overstiger 1000 kroner om måneden.

"Gammel Have" er på nuværende tidspunkt udlejet eller reserveret til og med oktober 2011. Ansøgninger om ophold i vinteren 2011-12, gerne for en sammenhængende periode, kan ventes besvaret i løbet af få dage

I øvrigt henledes opmærksomheden på vores hjemmeside, der findes på www.gammelhave.dk

Webstedet har blandt andet en kalender med optagede/ledige perioder i huset og billeder af eksteriører og interiører fra "Gammel Have".

Ansøgning sendes til advokat Peter Flint Jensen, Torvet 3A, DK-5750 Ringe, Danmark, som også gerne svarer på praktiske spørgsmål på telefon (+45) 62 62 39 00 eller fax (+45) 63 62 39 79.

Benyttes e-mail sendes ansøgningen til post@gammelhave.dk

Hans Peder Hansen og hustru Margrethe
Hansens Fond
v/ advokat Peter Flint Jensen, Torvet 3A,
DK-5750 Ringe
(+45) 62 62 39 00

Dette års Biennale var den 10. og sidste! Det betyder ikke at den nedlægges, men blot at den fremover skal præsentere alle former for scenekunst og ikke kun ord-teater. På et af dette års seminarer på den svenske Teaterbiennale rejste Suzanne Osten sig op og ønskede sig at nu, hvor Biennalen har eksisteret i 10 år og står foran at skulle forandre sig til at præsentere al scenekunst, så ville hun inderligt ønske, at det fremover blev gjort til et nordisk arrangement. Dette for at løfte det intellektuelle niveau! Ja, det sagde hun: 'for at løfte det intellektuelle niveau' - ville hun have danskere og nordmænd involveret i de fremtidige biennaler. Man skal nok være mere end naiv, hvis man tror at svenskerne vil opgave deres egen biennale til fordel for en nordisk teaterfestival, men nu er der sat kræfter i gang - også udenom de ordinære kanaler, for at få stablet en nordisk teaterfestival på benene.

Husets Teater/Holland House: "Den gyldne drage" - Instruktion: Jacob F. Schokking - Foto: Bjarne Ohsten Rasmussen

I forbindelse med Biennalen fik vi som forbund iøvrigt en aftale med Drama Direkt om, at vi som medlemmer af FDS kan få tilgang til deres enorme bibliotek af svenske teaterstykker. Gå ind på www.dramadirekt.com og check det ud. Som medlem hos os i FDS kan du kontakte dem og få dit eget løsenord og så

kan du læse alle de svenske stykker, der gennem årene er lagt ind i denne database..... Smart ikke? Tænk, hvis vi også havde sådan en database her i DK? Nej, her har vi hverken ordentlig løn, Biennale eller manusbibliotek. Så tror da fanden.....

INFORMATIONSMØDER OM KUNSTSTØTTE

Indbydelse til professionelle kunstnere med interkulturel baggrund eller interesse i interkulturalismens betydning.

INDHOLD

Statens Kunstråds Interkulturelle Rådgivningsprojekt inviterer professionelle interkulturelle kunstnere til informationsmøder om støttekriterier og ansøgningsmuligheder.

Tilmelding er ikke nødvendig, deltagelse er gratis.

Mødested:

Kunststyrelsen, H. C. Andersens Boulevard 2, 1663 København V.
Kunststyrelsen administrerer kunststøtten for Statens Kunstråd og Statens Kunstfond.

Mødedatoer:

Scenekunstinformationsmøde 13. oktober 2011, lokale 5, kl. 13-16
Billedkunstinformationsmøde 27. oktober 2011, lokale 7, kl. 13-16

Informationsmødernes formål er primært at opfordre flere kunstnere med interkulturel baggrund til at søge de statslige kunststøttemidler.

Møderne fungerer også som en platform for netværksdannelse og vidensudveksling mellem deltagerne og rådgivningsprojektet.

PROGRAMPUNKTER

Velkomst v. interkulturel konsulent, Khaled Ramadan

Historisk gennemgang af de vigtigste interkulturelle nedslag.
Præsentation af Statens Kunstråds Interkulturelle Rådgivningsprojekt.

Filmen Invitation to the Possible

Kriterier og ansøgningsmuligheder

Kunststyrelsens konsulenter informerer om kriterier og ansøgningsmuligheder og introducerer til Kunststyrelsens arbejdsmetoder.

Mit karriereforløb

v. Joachim Hamou (scenekunst), Michelle Eistrup (billedkunst).

Mødeleder

Khaled Ramadan, Statens Kunstråds interkulturelle konsulent,
khaled@kunst.dk

FANTASMA - RAPPORT

Om NYcirkusforestillingen opført i 7 stationer udendørs på Stige Ø uge 23/24 -10

I perioden 5.-14.juni -11 kulminerede 1 års forberedelser - fra idé til handling. –

Faktisk stillede vi vores gear op på Mødepladsen/Stige Ø på årsdagen d.6. juni for indvielsen af Stige Ø's nye liv i 2010, hvor de herligste land art områder var tilføjet det i forvejen fantastiske landskab. – Inspireret af dette møde for 1 år siden og om- rådets sær- egenhed affødtes: "FANTASMER"/drømmesyn – som tog mere og mere form som scener med kroppen som bærende udtryk tilføjet levende musik.

Landskabet med de markant mange høje - himlen der er så synlig og højt spændt op førte til, at FANTASMA's artister hver især skulle have et forhold til luften/himlen: PÆL, SLAP LINE og TRAPEZ.

Den levende musik og musikernes performa- tive evner er ligeledes et "must".

Den oprindelige idé involverede flere artister,

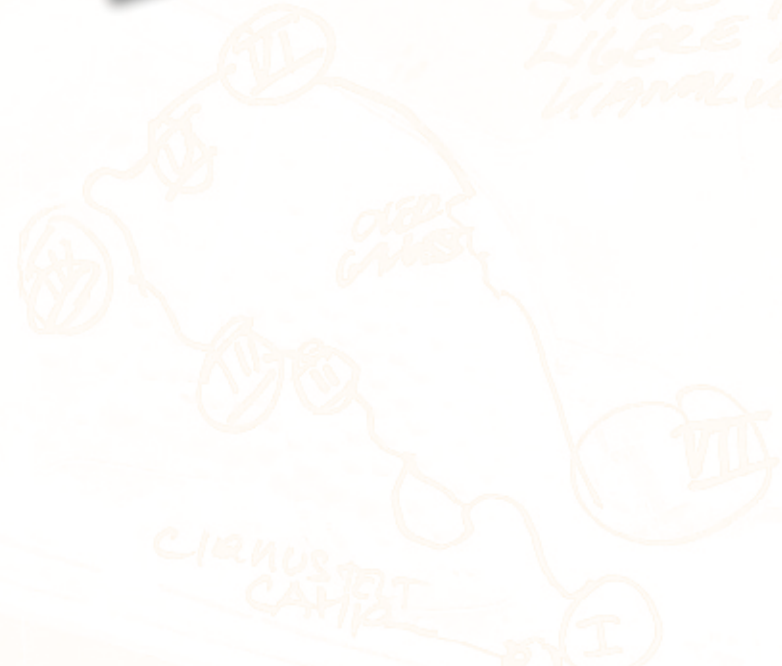

lyssætning, pyroteknik og længere prøvetid.
- Da jeg i december blev bekendt med det bevilgede budget, valgte jeg lyssætning og pyroteknik fra og lagde forestillingerne i forhold til dagslyset. - Dernæst blev antallet af medvirkende fastsat til de 8 personer vi var. - det var også en stor del af FANTASMAS virksomhed at tale med de mennesker der enten valgte - eller tilfældigt kom på stedet. - De der kom for at se forestillingen havde i mange tilfælde ikke været på Stige Ø før og var meget begejstrede for stedet - og de der opdagede der var NYCirkus, var meget interesserede i det vi arbejdede med, de skønne cykler, kostumerne og presse væggen.

LOCATION:
STBE 9/110-
HBEE LOSER.
KANALIS, ONE
ROAD

Det er en stor glæde at kunne bekræfte, FANTASMA blev set og hørt og nydt af mennesker fra ALLE samfundsformationer. – Det er fuldkommen sikkert at de der så forestillingen var meget glade for initiativet – og mange så stolte ud, når jeg fortalte, at forestillingen var valgt til dem af folk, der har ansvaret for kulturen i Odense – og at det var en foræring til dem, Odenses borgere.

Triumph

SHAPE SENSATION
THE ULTIMATE CURVE CREATOR